DOMSTOLENS DOM

5. februar 2002 *

I sag C-255/99,

angående en anmodning, som Oberster Gerichtshof (Østrig) i medfør af artikel 234 EF har indgivet til Domstolen for i den for nævnte ret verserende sag vedrørende den mindreårige

Anna Humer

at opnå en præjudiciel afgørelse vedrørende fortolkningen af artikel 3, artikel 4, stk. 1, litra h), artikel 73 og 74 i Rådets forordning (EØF) nr. 1408/71 af 14. juni 1971 om anvendelse af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere, selvstændige erhvervsdrivende og deres familiemedlemmer, der flytter inden for Fællesskabet, som ændret og ajourført ved Rådets forordning (EF) nr. 118/97 af 2. december 1996 (EFT 1997 L 28, s. 1), samt af artikel 3, stk. 1, og artikel 7, stk. 2, i Rådets forordning (EØF) nr. 1612/68 af 15. oktober 1968 om arbejdskraftens frie bevægelighed inden for Fællesskabet (EFT 1968 II, s. 467),

* Processprog: tysk.

har

DOMSTOLEN

sammensat af formanden for Første og Femte Afdeling, P. Jann, som fungerende præsident, afdelingsformændene F. Macken og N. Colneric samt dommerne C. Gulmann, D.A.O. Edward (refererende dommer), A. La Pergola, M. Wathelet, R. Schintgen og V. Skouris,

generaladvokat: S. Alber
justitssekretær: ekspeditionssekretær H.A. Rühl,

efter at der er indgivet skriftlige indlæg af:

— A. Humer ved Rechtsanwalt A. Frischenschlager

— den østrigske regering ved C. Pesendorfer, som befuldmægtiget

— den tyske regering ved W.-D. Plessing og B. Muttelsee-Schön, som befuldmægtigede

— den svenske regering ved A. Kruse, som befuldmægtiget

— Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved P. Hillenkamp og W. Bogensberger, som befuldmægtigede,

på grundlag af retsmøderapporten,

efter at der i retsmødet den 5. december 2000 er afgivet mundtlige indlæg af A. Humer ved A. Frischenschlager, af den østrigske regering ved C. Pesendorfer, af den danske regering ved J. Molde, som befuldmægtiget, af den svenske regering ved A.-K. Holland, som befuldmægtiget, og af Kommissionen ved W. Bogensberger,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 8. februar 2001,

afsagt følgende

Dom

1 Ved kendelse af 23. juni 1999, indgået til Domstolen den 8. juli 1999, har Oberster Gerichtshof i medfør af artikel 234 EF forelagt to præjudicielle spørgsmål vedrørende fortolkningen af artikel 3, artikel 4, stk. 1, litra h), og artikel 73 og 74 i Rådets forordning (EØF) nr. 1408/71 af 14. juni 1971 om anvendelse af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere, selvstændige erhvervsdrivende og deres familiemedlemmer, der flytter inden for Fællesskabet, som ændret og ajourført ved Rådets forordning (EF) nr. 118/97 af 2. december 1996 (EFT 1997 L 28, s. 1, herefter »forordning nr. 1408/71«), samt af artikel 3, stk. 1, og artikel 7, stk. 2, i Rådets forordning (EØF) nr. 1612/68 af 15. oktober 1968 om arbejdskraftens frie bevægelighed inden for Fællesskabet (EFT 1968 II, s. 467).

2 Disse spørgsmål er blevet rejst under en sag anlagt af Anna Humer, der er mindreårigt barn af skilte forældre, og som er repræsenteret ved sin moder, idet

hun har nedlagt påstand om udbetaling af forskud på børnebidrag, som skyldes af hendes fader, men som ikke er betalt, fra Familienlastenausgleichsfonds (fond til udligning af forsørgerbyrder).

Fællesskabsbestemmelserne

3 EF-traktatens artikel 48 (efter ændring nu artikel 39 EF), stk. 1, stk. 2 og stk. 3, litra b), bestemmer:

»1. Arbejdskraftens frie bevægelighed inden for Fællesskabet gennemføres senest ved overgangsperiodens udløb.

2. Den forudsætter afskaffelse af enhver i nationaliteten begrundet forskelsbehandling af medlemsstaternes arbejdstagere for så vidt angår beskæftigelse, aflønning og øvrige arbejdsvilkår.

3. Med forbehold af de begrænsninger, der retfærdiggøres af hensynet til den offentlige orden, den offentlige sikkerhed og den offentlige sundhed, indebærer den retten til:

[...]

b) frit at bevæge sig inden for medlemsstaternes område i dette øjemed.«

4 Forordning nr. 1408/71 har til formål som led i den frie bevægelighed for personer at samordne de nationale lovgivninger om social sikring i overensstemmelse med formålene med EF-traktatens artikel 51 (efter ændring nu artikel 42 EF).

5 Artikel 1 i forordning nr. 1408/71 med overskriften »Definitioner« bestemmer:

»I denne forordning:

[...]

f) i) betyder udtrykket »familiemedlem« enhver person, der betegnes eller anerkendes som familiemedlem eller betegnes som hørende til husstanden i den lovgivning, hvorefter ydelserne udredes, eller, i de i artikel 22, stk. 1, litra a), og artikel 31 omhandlede tilfælde, i lovgivningen i den medlemsstat, på hvis område den pågældende er bosat; [...]

[...]

[...]

u) i) betyder udtrykket »familieydelser« alle natural- eller kontantydelser, der tager sigte på udligning af forsørgerbyrder inden for rammerne af en

lovgivning som omhandlet i artikel 4, stk. 1, litra h), dog med undtagelse af de i bilag II nævnte særlige ydelser i anledning af fødsel eller adoption

[...]

[...]«

6 Artikel 2, stk. 1, i forordning nr. 1408/71 om forordningens personkreds har følgende ordlyd:

»Denne forordning finder anvendelse på arbejdstagere og selvstændige erhvervsdrivende, som er eller har været omfattet af lovgivningen i en eller flere medlemsstater, og som er statsborgere i en af disse stater eller er statsløse eller flygtninge bosat på en medlemsstats område, samt på deres familiemedlemmer og efterladte.«

7 Artikel 3 i forordning nr. 1408/71 om ligebehandling bestemmer:

»1. Personer, der er bosat på en medlemsstats område, og som er omfattet af denne forordning, har de samme pligter og rettigheder i henhold til en medlemsstats lovgivning som denne medlemsstats egne statsborgere, medmindre andet følger af særlige bestemmelser i denne forordning.

2. [...]

3. De overenskomster om social sikring, som forbliver i kraft i medfør af artikel 7, stk. 2, litra c), samt de overenskomster, der afsluttes i medfør af artikel 8, stk. 1, udstrækkes til at omfatte samtlige personer, der omfattes af denne forordning, medmindre andet er bestemt i bilag III.«

8 Artikel 4 i forordning nr. 1408/71, som definerer forordningens saglige anvendelsesområde, bestemmer i stk. 1, litra h):

»Denne forordning finder anvendelse på enhver lovgivning om sociale sikringsgrene, der vedrører:

[...]

h) familieydelser.«

9 Artikel 73 i forordning nr. 1408/71 med overskriften »Arbejdstagere eller selvstændige erhvervsdrivende, hvis familiemedlemmer er bosat i en anden medlemsstat end den kompetente stat«, har følgende ordlyd:

»En arbejdstager eller en selvstændig erhvervsdrivende, der er omfattet af en medlemsstats lovgivning, har for de af sine familiemedlemmer, der er bosiddende

på en anden medlemsstats område, ret til familieydelser efter lovgivningen i førstnævnte stat, som om de pågældende var bosiddende på dennes område, jf. dog bestemmelserne i bilag VI.«

10 Artikel 74 i forordning nr. 1408/71 med overskriften »Arbejdsløse, hvis familiemedlemmer er bosat i en anden medlemsstat end den kompetente stat«, fastsætter følgende:

»En arbejdsløs arbejdstager eller selvstændig erhvervsdrivende, der modtager ydelser ved arbejdsløshed efter lovgivningen i en medlemsstat, har for de af sine familiemedlemmer, der er bosat på en anden medlemsstats område, ret til familieydelser efter lovgivningen i den førstnævnte stat, som om de pågældende var bosiddende på dennes område, jf. dog bestemmelserne i bilag VI.«

De nationale bestemmelser

11 Österreichisches Bundesgesetz über die Gewährung von Vorschüssen auf den Unterhalt von Kindern (Unterhaltsvorschussgesetz) (den østrigske forbundslov om forskudsvis udbetaling af bidrag til børns underhold (BGBl 1985 I, s. 451, herefter »UVG«), som blev vedtaget i 1985, bestemmer, at staten på de betingelser, som den fastsætter, udbetaler forskud på børnebidrag.

12 UVG's § 2, stk. 1, bestemmer:

»Mindreårige børn, der har deres sædvanlige bopæl i Østrig, og som enten er østrigske statsborgere eller statsløse, har krav på forskud [...]«

13 UVG's § 3 lyder således:

»Der udbetales forskud, når

1) der for en lovbestemt ret til børnebidrag er grundlag for tvangsfuldbyrdelse her i landet, og

2) en tvangsfuldbyrdelse vedrørende løbende børnebidrag [...] eller, såfremt den bidragsforpligtede åbenbart ikke har noget lønkrav eller noget andet krav i et løbende forhold, en tvangsfuldbyrdelse [...] ikke har skaffet fuld dækning, selv for blot ét af de børnebidrag, der er forfaldet inden for de sidste seks måneder, før der er indgivet ansøgning om forskud; betalte restancer på børnebidrag skal herved fratrækkes det løbende bidrag.«

14 UVG's § 4 bestemmer, at der under nærmere beskrevne omstændigheder også udbetales forskud, når tvangsfuldbyrdelsen viser sig at være udsigtsløs, eller hvis retten til børnebidrag ikke er fastsat.

15 UVG's § 30 og 31 bestemmer, at barnets ret til underholdsbidrag, som er blevet udbetalt forskudsvis, overføres til det offentlige. Når den bidragsforpligtede ikke foretager betaling, tvangsinddrives fordringerne.

16 Udbetaling af forskud på børnebidrag afhænger ikke af modtagerens personlige trangssituation og er ikke genstand for noget skøn ved vurderingen af det enkelte tilfælde.

17 UVG er vedtaget i henhold til artikel 10, stk. 1, nr. 6, i den østrigske forfatning, som giver den østrigske forbundsstat kompetence på det »privatretlige« område.

Tvisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

18 Den mindreårige sagsøger i hovedsagen, Anna Humer, der er født den 10. september 1987, er ligesom sine forældre østrigsk statsborger. Forældrene blev skilt den 9. marts 1989, og moderen fik tillagt forældremyndigheden alene.

19 Begge forældre blev først boende i Østrig. I 1992 flyttede moderen med sin datter til Frankrig, hvor de siden har boet. Så vidt vides, blev faderen boende i Østrig indtil sin død den 13. marts 1999.

20 Den 2. november 1993 forpligtede faderen sig ved et indenretligt forlig til at betale et månedligt børnebidrag på 4 800 ATS til sin datter. På dette tidspunkt var faderen ansat i en handelsvirksomhed, og han arbejdede dér i hvert fald til den 31. januar 1998. Det fremgår af det for Domstolen oplyste, at han fra dette tidspunkt formentlig var arbejdsløs, men hans erhvervsmæssige situation på det tidspunkt, hvor han døde, er ukendt.

21 Barnets moder arbejdede som religionslærer, mens hun boede i Østrig. Som svar på et spørgsmål fra Domstolen, har advokaten for sagsøgeren i hovedsagen oplyst, at moderen underviste i kraft af et undervisningscertifikat, som var udstedt af den katolske kirke, og som var godkendt i Østrig som følge af det konkordat, der gjaldt dér.

22 Efter at hun var flyttet til Frankrig, stod sagsøgerens moder over for det problem, at hendes undervisningscertifikat ikke blev anerkendt i Frankrig. Hun kunne ikke desto mindre undervise i tysk på private skoler, og hun studerede på samme tid ved universitetet i Nantes, hvorfra hun i 1994 opnåede et eksamensbevis, der gjorde hende kvalificeret til at undervise i tysk som fremmedsprog.

23 Den 24. juli 1998 ansøgte sagsøgeren i hovedsagen via sin moder den østrigske stat om forskudsvis udbetaling af børnebidrag på 4 800 ATS om måneden i tre år fra den 1. juli 1998 at regne. Hendes advokat gjorde gældende, at faderen trods gentagne betalingspålæg var flere måneder bagud med betalingen af børnebidragene, og at de løbende bidrag ikke engang blev betalt.

24 Under henvisning til UVG's § 2, stk. 1, afslog den østrigske førsteinstans ansøgningen om forskudsvis udbetaling af bidrag med den begrundelse, at barnet og moderen, der er indehaver af forældremyndigheden, har bopæl i Frankrig. Appelinstansen ændrede denne afgørelse således, at sagsøgeren i hovedsagen i henhold til UVG's § 3 fik ret til børnebidrag på 4 800 ATS om måneden udbetalt forskudsvis fra den 1. juli 1998 til den 30. juni 2001. Retten var af den opfattelse, at EF-traktatens artikel 6, stk. 1, og artikel 52 (efter ændring nu artikel 12, stk. 1, EF og artikel 43 EF) var til hinder for anvendelsen af en diskriminerende bestemmelse som den, der findes i UVG, hvorefter der gælder en betingelse om bopæl i Østrig.

25 Oberster Gerichtshof, hvortil der var indgivet revisionsanke, besluttede at udsætte sagen og forelægge følgende præjudicielle spørgsmål for Domstolen:

»1) a) Skal forskud på børnebidrag til mindreårige børn af erhvervsaktive eller af arbejdsløse, som oppebærer ydelser ved arbejdsløshed efter østrigsk lov, i henhold til den østrigske forbundslov om forskudsvis udbetaling af bidrag til børns underhold (Unterhaltsvorschussgesetz 1985 — UVG BGBl 451 i gældende affattelse) anses for familieydelser efter artikel 4, stk. 1, litra h), i Rådets forordning (EØF) nr. 1408/71 af 14. juni 1971 om anvendelse af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere, selvstændige erhvervsdrivende og deres familiemedlemmer, der flytter inden for Fællesskabet, som ændret og ajourført ved Rådets forordning (EØF) nr. 2001/83 af 2. juni 1983 og ændret ved Rådets forordning (EØF) nr. 3427/89 af 30. oktober 1989, og finder forordningens artikel 3 om ligebehandling følgelig anvendelse i denne situation?

b) Giver artikel 73 og 74 i forordning nr. 1408/71 et ægtebarn af en erhvervsaktiv eller arbejdsløs fader med bopæl i Østrig, der ved arbejdsløshed oppebærer ydelser efter østrigske regler, ret til forskudsvis udbetaling af børnebidrag efter den under punkt a) citerede Unterhaltsvorschussgesetz, når barnet har bopæl hos sin moder i en anden medlemsstat?

2) Såfremt et af de under spørgsmål 1 stillede spørgsmål besvares benægtende:

a) Er forskudsvis udbetaling af børnebidrag efter den i spørgsmål 1, punkt a), ovenfor nævnte Unterhaltsvorschussgesetz en social fordel i den forstand,

hvori udtrykket er anvendt i artikel 7, stk. 2, i Rådets forordning (EØF) nr. 1612/68 af 15. oktober 1968 om arbejdskraftens frie bevægelighed inden for Fællesskabet?

b) Er kravet om, at barnet skal have ophold i Østrig som betingelse for, at der kan ydes forskud på børnebidrag, en ulovlig begrænsning efter artikel 3, stk. 1, andet led, i forordning (EØF) nr. 1612/68, når henses til princippet om arbejdskraftens frie bevægelighed i EF-traktatens artikel 48?

c) Giver bestemmelserne i forordning nr. 1612/68 en arbejdstagers barn en selvstændig ret til forskudsvis udbetaling af børnebidrag?«

Domstolens bemærkninger

26 Det bemærkes, at i betragtning af datoen for de faktiske omstændigheder i hovedsagen er den relevante version af forordning nr. 1408/71 den, der er ændret og ajourført ved forordning nr. 118/97, således at det er sidstnævnte version, der skal fortolkes. Det må dog understreges, at de relevante bestemmelser i forordning nr. 1408/71 i det væsentlige er forblevet uændret.

27 Der er endvidere ikke anledning til at behandle den del af det første præjudicielle spørgsmål under punkt a), der vedrører spørgsmålet om, hvorvidt artikel 3, stk. 1, i forordning nr. 1408/71 finder anvendelse, eftersom sagsøgeren i hovedsagen er østrigsk statsborger.

Første spørgsmål

28 Med de to led af det første spørgsmål, som det er hensigtsmæssigt at behandle samlet, ønsker den forelæggende ret oplyst, for det første om en ydelse som forskud på børnebidrag i henhold til UVG er en familieydelse som omhandlet i forordning nr. 1408/71, for det andet om et mindreårigt barn, der befinder sig i en situation som sagsøgeren i hovedsagen, er omfattet af forordningens personkreds, og for det tredje om et sådant barn kan påberåbe sig forordningens artikel 73 og 74 med henblik på at opnå ret til en sådan ydelse.

Spørgsmålet, om der er tale om en familieydelse

29 Den forelæggende ret har for det første nærmere bestemt forespurgt, om en ydelse som forskud på børnebidrag i henhold til UVG er en familieydelse som omhandlet i artikel 4, stk. 1, litra h), i forordning nr. 1408/71.

30 Dette spørgsmål er identisk med det, Oberster Gerichtshof forelagde i en sag, der ligeledes vedrørte spørgsmålet, om bestemmelserne i UVG var i overensstemmelse med fællesskabsretten, og som gav anledning til dom af 15. marts 2001 i Offermanns-sagen (sag C-85/99, Sml. I, s. 2261).

31 I præmis 41 i denne dom fastslog Domstolen, at udtrykket »udligning af forsørgerbyrder« i artikel 1, litra u), nr. i), i forordning nr. 1408/71 skal fortolkes således, at det bl.a. omfatter et offentligt bidrag til familiebudgettet, som skal lette byrderne ved børns underhold (Unterhalt).

32 I præmis 42 til 46 i samme dom gennemgik Domstolen de elementer, der kendetegner forskudsvis udbetaling af børnebidrag i medfør af UVG, navnlig formålet med at yde forskud og betingelserne for dets udbetaling. Domstolen bemærkede således, at de motiver, som den østrigske lovgiver henviste til ved vedtagelsen af UVG, var at drage omsorg for mindreårige børn, når mødre står alene tilbage med deres børn, og foruden den tunge byrde med at opdrage dem også er bebyrdet med det problem, det er at inddrive børnebidragene fra faderen. Domstolen understregede ligeledes, at det ifølge Oberster Gerichtshof er for at afhjælpe denne situation, at »staten skal træde til, udbetale bidragene forskudsvis og søge det udlagte inddrevet hos den bidragsforpligtede«.

33 Domstolen fastslog herefter i præmis 49 i Offermanns-dommen, at en ydelse som det forskud på børnebidrag, der udbetales i medfør af UVG, er en familieydelse i henhold til artikel 4, stk. 1, litra h), i forordning nr. 1408/71.

Personkredsen for forordning nr. 1408/71

34 Dernæst ønsker den forelæggende ret med sit spørgsmål forudsætningsvis oplyst, om et mindreårigt barn, der befinder sig i en situation som sagsøgeren i hovedsagen, er omfattet af personkredsen for forordning nr. 1408/71.

35 For at kunne besvare dette spørgsmål må der ske en prøvelse af, om et sådant barn er familiemedlem til en arbejdstager eller selvstændig erhvervsdrivende i den forstand, hvori disse udtryk er anvendt i artikel 2 i forordning nr. 1408/71 sammenholdt med forordningens artikel 1, litra f), nr. i).

36 For så vidt angår den foreliggende sag fremgår det af præmis 20-22 i denne dom, at både faderen og moderen til sagsøgeren i hovedsagen enten var arbejdstager eller arbejdsløs på det tidspunkt, hvor sagsøgeren fremsatte anmodning om forskudsvis udbetaling af sine børnebidrag. Det er endvidere ubestridt, at sagsøgeren i hovedsagen på det afgørende tidspunkt var »familiemedlem« til hver af sine forældre.

37 Det følger heraf, at et barn, der befinder sig i en situation som sagsøgeren i hovedsagen, er omfattet af personkredsen for forordning nr. 1408/71.

Muligheden for, at et mindreårigt barn, der befinder sig i en situation som sagsøgeren i hovedsagen, har ret til forskudsvis udbetaling af børnebidrag i kraft af artikel 73 og 74 i forordning nr. 1408/71

38 For det tredje ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 73 og 74 i forordning nr. 1408/71 skal fortolkes således, at de kan påberåbes til støtte for, at et mindreårigt barn, der befinder sig i en situation som sagsøgeren i hovedsagen, har ret til ydelse af forskud på sit børnebidrag i medfør af en lovgivning som den, der er omhandlet i hovedsagen (UVG).

39 I denne forbindelse bemærkes, at artikel 73 og 74 i forordning nr. 1408/71 netop har til formål at sikre familiemedlemmer, som er bosat på en anden medlemsstats område, ret til lovbestemte familieydelser (jf. vedrørende artikel 73 i forordning nr. 1408/71, dom af 10.10.1996, forenede sager C-245/94 og C-312/94, Hoever og Zachow, Sml. I, s. 4895, præmis 32).

40 Disse bestemmelser har nærmere bestemt til formål at hindre, at en medlemsstat kan gøre udbetalingen af familieydelser og deres størrelse afhængig af spørgs-

målet om, hvorvidt arbejdstagerens familiemedlemmer har bopæl i ydermedlemsstaten, hvilket vil kunne afholde arbejdstagere i Fællesskabet fra at udøve deres ret til fri bevægelighed (jf. bl.a. dom af 22.2.1990, sag C-12/89, Gatto, Sml. I, s. 577, summarisk offentliggørelse, og Hoever og Zachow-dommen, præmis 34).

41 Som det er blevet fastslået i præmis 33 og 36 i denne dom, er den ydelse, der er omtvistet i hovedsagen, en familieydelse i den forstand, hvori udtrykket er anvendt i artikel 4, stk. 1, litra h), i forordning nr. 1408/71, og der er intet til hinder for, at sagsøgeren i hovedsagen har status som familiemedlem til en arbejdstager eller en tidligere arbejdstager i den forstand, hvori udtrykket er anvendt i artikel 2 i forordning nr. 1408/71 sammenholdt med forordningens artikel 1, litra f), nr. i).

42 Den svenske regering har korrekt anført, at forordning nr. 1408/71 ikke udtrykkeligt omfatter de situationer, der opstår i familien som følge af en skilsmisse. Men i modsætning til det, som regeringen har anført, er der intet, der kan begrunde, at disse situationer ikke skulle være omfattet af anvendelsesområdet for forordning 1408/71.

43 En af de sædvanlige følger af en skilsmisse er, at forældremyndigheden over børnene bliver tillagt en af forældrene, som barnet så skal bo hos. Der kan imidlertid være forskellige grunde — som her en skilsmisse — til, at forældremyndighedsindehaveren forlader sit hjemland og etablerer sig i en anden medlemsstat med henblik på at arbejde dér. I et sådant tilfælde får barnet også bopæl i den anden medlemsstat.

44 Det er i hovedsagen ubestridt, at sagsøgeren ville have haft ret til forskudsvis udbetaling af børnebidrag, hvis hun var blevet boende i Østrig. Den eneste grund til, at hun ikke kan opnå et sådant forskud, er, at moderen, der har forældremyndigheden over hende, har udøvet sin ret til fri bevægelighed, hvilket har medført, at sagsøgeren ikke opfylder bopælskravet i UVG.

45 Den svenske og den østrigske regering samt Kommissionen har fremført to argumenter til støtte for, at artikel 73 og 74 i forordning nr. 1408/71 ikke finder anvendelse i hovedsagen, og begge argumenter støttes på den omstændighed, at barnet har en selvstændig ret i henhold til UVG.

46 De har således gjort gældende, at i en situation som den, der er omhandlet i hovedsagen, er der ingen, der har udøvet den ret til fri bevægelighed, som arbejdstagerne er tillagt i medfør af traktaten. Den forældrepart, der er underlagt lovgivningen i den medlemsstat, der udbetaler ydelsen — i dette tilfælde faderen — har nemlig ikke udøvet denne ret, mens den omstændighed, at det mindreårige barn, der har ret til ydelsen, flytter til en anden medlemsstat, ikke er en konsekvens af, at det har udøvet retten til arbejdskraftens frie bevægelighed.

47 De har desuden anført, at det af artikel 73 og 74 i forordning nr. 1408/71 fremgår, at det er den forældrepart, der arbejder i den medlemsstat, der udbetaler ydelsen, der anmoder om udbetaling af familieydelser på vegne af sine familiemedlemmer. Efter deres opfattelse er det imidlertid i en situation som den, der foreligger i hovedsagen, det mindreårige barn, der direkte påberåber sig disse bestemmelser for at kompensere for, at den pågældende forældrepart ikke lever op sin underholdsforpligtelse.

48 For så vidt angår det første argument bemærkes, at det fremgår af forordning nr. 1408/71's titel samt af forordningens artikel 2, at forordningen opstiller regler for anvendelsen af de sociale sikringsordninger på familiemedlemmer til enten en arbejdstager eller en selvstændig erhvervsdrivende, der flytter inden for Fællesskabet, således at bestemmelserne i forordning nr. 1408/71 principielt finder anvendelse, hvis et medlem af arbejdstagerens familie bor i en anden medlemsstat end den, hvor arbejdstageren bor (jf. i denne forbindelse dom af 16.3.1978, sag 115/77, Laumann, Sml. s. 805, præmis 5, og af 5.3.1998, sag C-194/96, Kulzer, Sml. I, s. 895, præmis 30).

49 Dette gør sig så meget desto mere gældende, når grunden til, at arbejdstagerens barn — som er familiemedlem til denne — flytter, er, at arbejdstagerens tidligere ægtefælle udøver sin ret til fri bevægelighed, hvilket er tilfældet i hovedsagen.

50 Hvad angår det andet argument er det korrekt, at barnet i henhold til UVG har en selvstændig ret. Det følger imidlertid af selve begrebet familieydelser, at det ikke kan antages, at en berettiget har krav på en ydelse af denne art uafhængigt af familiens situation (jf. Hoever og Zachow-dommen, præmis 37). Heraf følger for så vidt angår anvendelsen af artikel 73 og 74 i forordning nr. 1408/71 dels, at ydelsens retlige karakter i national ret ikke har nogen relevans for fortolkningen af disse to bestemmelser, dels at det er uden betydning, at den, der er berettiget til ydelsen, er et medlem af arbejdstagerens familie og ikke arbejdstageren selv.

51 Det fremgår af Domstolens praksis, at ægtefællen til en arbejdstager direkte kan gøre en ret til familieydelser gældende i medfør af artikel 73 i forordning nr. 1408/71, forudsat at han eller hun er familiemedlem til en arbejdstager, der opfylder de i artikel 73 fastsatte betingelser, samt forudsat, at de pågældende familieydelser i henhold til national lovgivning tilkendes familiemedlemmer (jf. dom af 16.7.1992, sag C-78/91, Hughes, Sml. I, s. 4839, præmis 26, og Hoever og Zachow-dommen, præmis 30 og 38). Der er intet til hinder for, at dette ræsonnement udstrækkes til at omfatte samtlige familiemedlemmer.

52 Det følger af samtlige de foranstående bemærkninger, at et familiemedlem til en arbejdstager, herunder et mindreårigt barn som sagsøgeren i hovedsagen, direkte kan påberåbe sig artikel 73 og 74 i forordning nr. 1408/71 med henblik på — uden at inddrage arbejdstageren selv — at få tildelt en familieydelse, når betingelserne for, at disse bestemmelser kan finde anvendelse, i øvrigt er opfyldt.

53 Denne konklusion gør sig endnu stærkere gældende, når retten til den omtvistede ydelse som i hovedsagen udspringer af, at arbejdstageren ikke har opfyldt sin forsørgelsespligt over for familien.

54 Herefter skal det første spørgsmål besvares således:

— En ydelse som det forskud på børnebidrag, der udbetales i medfør af UVG, er en familieydelse i henhold til artikel 4, stk. 1, litra h), i forordning nr. 1408/71.

— En person, hvis moder eller fader er arbejdstager eller arbejdsløs, er omfattet af personkredsen for forordning nr. 1408/71 i sin egenskab af familiemedlem til en arbejdstager i den forstand, hvori udtrykket er anvendt i forordningens artikel 2, stk. 1, sammenholdt med forordningens artikel 1, litra f), nr. i).

— Artikel 73 og 74 i forordning nr. 1408/71 skal fortolkes således, at et mindreårigt barn, der bor sammen med den af forældrene, der har forældremyndigheden, i en anden medlemsstat end den, der udbetaler ydelsen, og hvis anden forældrepart, der er forpligtet til at betale børnebidrag, arbejder eller er arbejdsløs i den medlemsstat, der udbetaler ydelsen, har ret til en familieydelse som den, der består i forskudsvis udbetaling af børnebidrag i medfør af UVG.

Andet spørgsmål

55 Da det første spørgsmål er besvaret bekræftende, er der ikke anledning til at besvare det andet spørgsmål.

Sagens omkostninger

56 De udgifter, der er afholdt af den østrigske, den danske, den tyske og den svenske regering samt af Kommissionen, som har afgivet indlæg for Domstolen, kan ikke erstattes. Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den nationale ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

kender

DOMSTOLEN

vedrørende de spørgsmål, der er forelagt af Oberster Gerichtshof ved kendelse af 23. juni 1999, for ret:

1) **En ydelse som det forskud på børnebidrag, der udbetales i medfør af Österreichisches Bundesgesetz über die Gewährung von Vorschüssen auf den Unterhalt von Kindern (Unterhaltsvorschussgesetz) (forbundslov om forskudsvis udbetaling af bidrag til børns underhold), der blev vedtaget i 1985, er en familieydelse i henhold til artikel 4, stk. 1, litra h), i Rådets forordning (EØF) nr. 1408/71 af 14. juni 1971 om anvendelse af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere, selvstændige erhvervsdrivende og deres familiemedlemmer, der flytter inden for Fællesskabet, som ændret og ajourført ved Rådets forordning (EF) nr. 118/97 af 2. december 1996.**

2) En person, hvis moder eller fader er arbejdstager eller arbejdsløs, er omfattet af personkredsen for forordning nr. 1408/71, som ændret, i sin egenskab af familiemedlem til en arbejdstager i den forstand, hvori udtrykket er anvendt i forordningens artikel 2, stk. 1, sammenholdt med forordningens artikel 1, litra f), nr. i).

3) Artikel 73 og 74 i forordning nr. 1408/71 skal fortolkes således, at et mindreårigt barn, der bor sammen med den af forældrene, der har forældremyndigheden, i en anden medlemsstat end den, der udbetaler ydelsen, og hvis anden forældrepart, der er forpligtet til at betale børnebidrag, arbejder eller er arbejdsløs i den medlemsstat, der udbetaler ydelsen, har ret til en familieydelse som den, der består i forskudsvis udbetaling af børnebidrag i medfør af Unterhaltsvorschussgesetz.

Jann	Macken	Colneric
Gulmann	Edward	La Pergola
Wathelet	Schintgen	Skouris

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 5. februar 2002.

R. Grass — G.C. Rodríguez Iglesias

Justitssekretær — Præsident